

Témák a belső (intern) érettségi írásbeli vizsgákra magyar nyelvből és irodalomból a 2004/2005-ös tanévre

1. ....

(Önéletrajz)

2. Költői portré József Attila születésének 100. évfordulója kapcsán

(Beszámoló)

3. Határtalan lehetőségek a határtalan Európában

(Elmélkedés)

4. Szilveszter, a koránjött forradalmár

(A főhős jellemzése (Petőfi Sándor: Az apostol című művében))

Jegyzetek

1. A dolgozatíráshoz felhasználható segédeszközök: A magyar helyesírás szabályai vagy Helyesírási kézikönyvtár, Szinonimaszótár

2. Az 2. témához ezeken kívül még felhasználhatóak az alábbiakban feltüntetett versek és versrészletek, amelyek a tankönyvben, ill. szöveggyűjteményben találhatóak. A versek ill. részletek csupán javaslatként szerepelnek. Nem kötelező őket felhasználni.

3. Azok a tanulók, akik a 1-es számú témát választják, maguk adnak címet a dolgozatuknak.

Az 2. témához felhasználható versek:

József Attila: Tiszta szívvel

Nincsen apám, se anyám,
se istenem, se hazám,
se bölcsöm, se szemfedőm,
se csókom, se szeretőm.

Hogyha nem kell senkinek,
hát az ördög veszi meg.
Tiszta szívvel betörök,
ha kell, embert is ölök.

Harmadnapja nem eszek,
se sokat, se keveset,
Húsz esztendőm hatalom,
húsz esztendőm eladom.

Elfognak és felkötnek,
áldott földdel elfödnek
s halált hozó fű terem
gyönyörű szép szívemen.

József Attila: Születésnapomra

Harminckét éves lettem én –
meglepetés e költemény
csecse
becse:

Harminckét évem elszelelt
s még havi kétszáz sose telt.
Az ám,
Hazám!

ajándék, mellyel meglepem
e kávéházi szegleten
magam
magam.

Lehettem volna oktató,
nem ily töltőtoll koptató
szegény
legény.

De nem lettem, mert Szegeden
eltanácsolt az egyetem
fura
ura.

„Ön, amíg szóból értek én,
nem lesz tanár e féltekén” –
gagyog
s ragyog.

Intelme gyorsan, nyersen ért
a „Nincsen apám” versemért,
a hont
kivont

Ha örül Horger Antal úr,
hogy költőnk nem nyelvtant tanul,
sekély
e kéj –

szablyával óvta ellenem.
Idézi szellemem
hevét
s nevét:

Én egész népemet fogom
nem középiskolás fokon
taní-
tani!

József Attila: A Dunánál /részletek/

A rakodópart alsó kövén ültem,
Néztem, hogy úszik el a dinnyehéj.
Alig hallottam, sorsomba merülten,
Hogy fecseg a felszín, hallgat a mély.
Mintha szivemből folyt volna tova,
Zavaros, bölcs és nagy volt a Duna.

.....
A Duna csak folyt. És mint termékeny,
Másra gondoló anyának ölén
a kisgyermek, úgy játszadoztak szépen
és nevetgéltek a habok felém.
Az idő árján úgy remegtek ők,
mint sirköves, dülöngő temetők.

.....
Anyám kún volt, az apám félig székely,
félig román, vagy tán egészen az.
Anyám szájából édes volt az étel,
apám szájából szép volt az igaz.
Mikor mozdulok, ők ölelik egymást.
Elszomorodom néha emiatt –
ez az elmúlás. Ebből vagyok. „Meglásd,
ha majd nem leszünk!...” – megszólítanak.

A világ vagyok – minden, ami volt, van:
a sok nemzedék, mely egymásra tör.
A honfoglalók győznek velem holtan
s a meghódoltak kínja meggyötör.
Árpád és Zalán, Werbőczy és Dózsa –
Török, tatár, tót, román kavarog
e szívben, mely e multnak már adósa
szelíd jövővel – mai magyarok!

...Én dolgozni akakrok. Elegendő
harc, hogy a multat be kell vallani.
A Dunának, mely mult, jelen s jövőendő,
egymást ölelik lágy hullámai.
A harcot, amelyet őseink vívtak,
békévé oldja az emlékezés
s rendezni végre közös dolgainkat,
ez a mi munkánk; és nem is kevés.